

Justyna Miko-Giedyk

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

E-MAIL: jugiedyk@ujk.edu.pl ORCID: 0000-0002-3001-5735

Wykorzystywanie emoji i emotikonów przez nauczycieli – jako łącznik ze światem uczniowskim (?)¹

STRESZCZENIE

Artykuł dotyczy problematyki wykorzystywania emoji i emotikonów przez nauczycieli w klasie szkolnej i został napisany, aby zwrócić uwagę na edukacyjne zastosowanie tych znaków i symboli oraz zachęcić do szerszych możliwości posługiwania się nimi w edukacji.

W pierwszej części tekstu zostaną przedstawione rozważania na temat znaczenia emoji i emotikonów we współczesnej komunikacji oraz genezy pojawienia się tych znaków w naszym społeczeństwie.

W drugiej części zostaną zaprezentowane wyniki zwiadu badawczego przeprowadzonego wśród nauczycieli i uczniów kieleckich szkół oraz ich rodziców w 2022 roku. Elementem zwiadu badawczego była także analiza stron internetowych poświęconych emoji i emotikonom wykorzystywanych w klasie szkolnej.

W ostatniej części artykułu zostaną przedstawione wnioski mówiące o tym, że nauczyciele najczęściej wykorzystują emoji i emotikony do zadań edukacyjnych, jako element oceny, „dodatek” do oceny, jako odrębną ocenę oraz nagrodę za wykonanie zadania i/lub element motywacyjny. Emoji i emotikony wykorzystywane są głównie w edukacji wczesnoszkolnej, gdyż są pozytywnie odbierane przez młodszych uczniów. Starsi uczniowie rezerwują te symbole raczej dla swoich rówieśników, stopniowo odżegnują się od starszego pokolenia, (do którego należą nauczyciele) i podchodzą prześmiewczo do prób wprowadzania przez nauczycieli w klasach starszych tych elementów. Rodzice w większości przyjmują ze zrozumieniem korzystanie przez nauczycieli z tych znaków w klasie szkolnej. Zdarzają się jednak tacy, którzy negują możliwość ich użycia w szkole.

SŁOWA KLUCZOWE: stosowanie emoji i emotikonów, nauczyciele, uczniowie

Wprowadzenie

Potrzeba podjęcia zagadnienia wykorzystywania emoji i emotikonów przez nauczycieli w klasie szkolnej wynika z braku opracowań dotyczących tej tematyki oraz istotnego znaczenia tych znaków dla współczesnego społeczeństwa.

1 Znak zapytania w tytule ma na celu pozostawienie do dyskusji postawioną tezę, że nauczyciele wykorzystują emoji i emotikony po to, aby znaleźć porozumienie z uczniami.

Czy tego sobie życzymy, czy nie – emoji i emotikony coraz bardziej przenikają do naszego życia. Towarzyszą nam w Internecie (92% światowej populacji online używa emoji (Daniel, 2022)), ale także w życiu realnym. Pojawiają się na oficjalnych kanałach social media różnych korporacji, w projektach graficznych firm wywodzących się z różnych branż. Opanowały świat marketingu, sztukę współczesną, jak również naszą komunikację. Stały się popularnym motywem na koszulkach, poduszkach i innych elementach odzieży oraz wystroju. O ich obecności w życiu współczesnym świadczy wiele faktów, na przykład powołanie do życia Podkomitetu Konsorcjum Unicode dotyczącego emoji (The Unicode Emoji Subcommittee) zajmującego się weryfikacją, badaniem popularności i wprowadzaniem każdego roku na rynek nowych emoji; – istnienie emojipedii, nieoficjalnej encyklopedii emotek, gdzie znajdziemy nowinki ze świata emoji i emotek; – nakręcenie filmu o emoji (*Emoji The Movie*); – wydanie książki w języku emoji; – a także ustanowienie 17 lipca Światowym Dniem Emoji.

Można powiedzieć, że żyjemy w świecie emoji. Te znaki pojawiają się w codziennej komunikacji, w aplikacjach bywają używane nawet 5 miliardów razy dziennie. Większość ludzi z nich korzysta, co czyni je najpopularniejszym językiem w Internecie. Jest to też najszybciej rozwijający się język na świecie. Każdego roku we wrześniu Podkomitet Konsorcjum Unicode dotyczący emoji (The Unicode Emoji Subcommittee) wprowadza na rynek nowe znaki. Ostatnia aktualizacja (z września 2022 r.) Unicode 15.0 zawierała 4 489² emoji, z których 20 to zupełnie nowe punkty kodowe, a 11 to sekwencje, co sprawia, że pojawiło się łącznie 31 nowych znaków (Broni, 2022). Rycina 1 przedstawia nowe emoji wprowadzone na rynek w 2022 roku.

Dla porównania, w 2021 roku dodano 112 nowych znaków, w 2020 roku w wersji 13.1 dodano 217, a w wersji 13.0 – 117 nowych emoji.

Istnienie międzynarodowego komitetu do spraw emoji, używanie emoji i emotikonów do codziennej komunikacji, ich pojawianie się w świecie marketingu, biznesu, sztuki, w kampaniach społecznych oraz w naszym prywatnym życiu świadczy o przeniknięciu emoji do naszego społeczeństwa. Niektórzy mówią nawet o zjawisku zemojienia (Wiśniewski, 2021), którego dowodem było ustanowienie słowem roku 2015 słownika oksfordzkiego emoji – twarzy ze łzami radości (*face with tears of joy*) (Wiśniewski, 2021, s. 70).

2 Tak duża liczba wynika z faktu, że wiele ikonek występuje w kilku kopiach, np. kolorach.

Rycina 1. Emoji dodane we wrześniu 2022 r. przez The Unicode Emoji Subcommittee

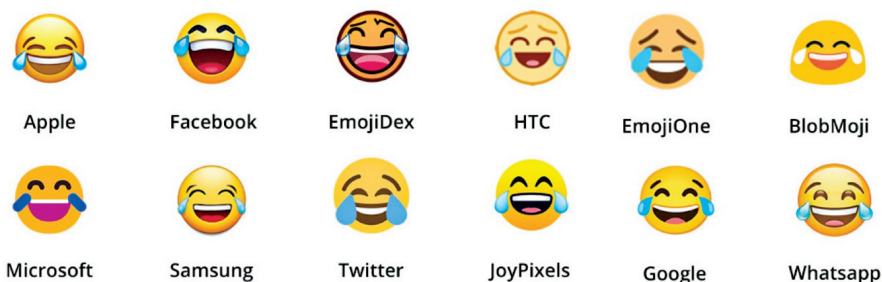
Źródło: <https://blog.emojipedia.org/whats-new-in-unicode-15-0/>

Emoji i emotikony kojarzone są z „modą”, „nowością”, „byciem na czasie”, raczej z młodszym pokoleniem. Nie są jednak wyłącznie dla niego przeznaczone i bywają stosowane nierzadko przez dorosłych członków społeczeństwa. Także nauczyciele stosują emoji i emotikony podczas zajęć edukacyjnych. Takie działania mogą mieć na celu przeniknięcie pedagogów do świata uczniowskiego, być próbą znalezienia porozumienia i zaciśnięcia więzi z dziećmi i młodzieżą, i/lub poprawy wzajemnych relacji. Ale mogą też służyć wprowadzeniu uczniów w wikiświat.

Warto się zastanowić, jak szeroki jest zakres stosowania emoji i emotikonów w edukacji oraz w jakim celu nauczyciele z nich korzystają. Próba odpowiedzi na te pytania stanowi przedmiot niniejszego artykułu. Celem artykułu jest także zachęcenie do poszukiwania innych, szerszych możliwości stosowania emoji i emotikonów w celach edukacyjnych.

Emoji i emotikony – przegląd literatury

Emoji przedstawiają nie tylko stany emocjonalne, lecz także przedmioty i symbole (Wiśniewski, 2021, s. 69). Są internetowymi piktogramami (nie obrazkami czy ikonami), czyli specjalnie zaprojektowanymi znakami dostępnymi w standardzie Unicode, co sprawia, że mogą być powszechnie używane na różnych urządzeniach i platformach. Chociaż punkt kodowy każdego emoji jest przypisywany przez standard Unicode, wygląd poszczególnego znaku jest projektowany przez różne platformy, więc te same emoji wyglądają inaczej, gdy są wyświetlane na różnych urządzeniach lub platformach. Na Rycinie 2 przedstawione są różne wersje najpopularniejszego emoji od kilku lat, czyli twarzy ze łzami radości.

Rycina 2. Wygląd twarzy ze łzami radości na różnych urządzeniach i platformach

Źródło: <https://www.emoji4all.com/pl/help-emoji>

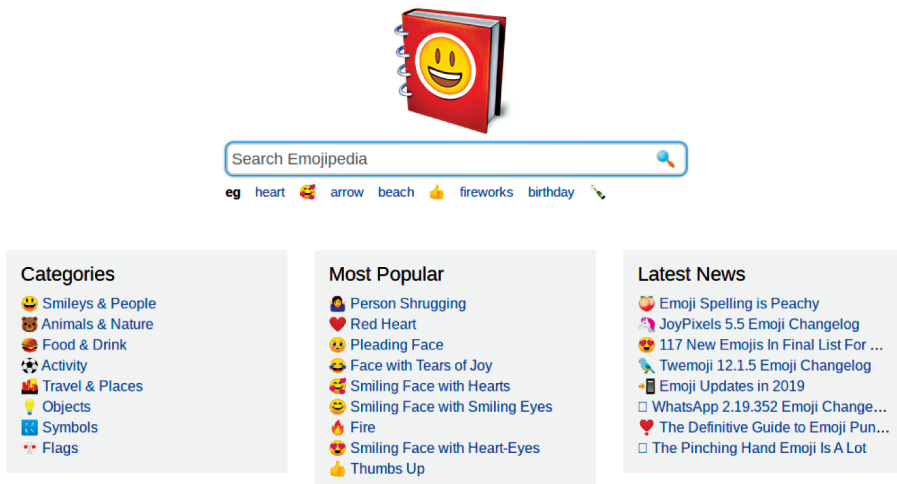
Historia emoji sięga lat 90. XX wieku. Stworzył je Shigetaka Kurita w 1998 roku na potrzeby japońskiej firmy z branży telekomunikacyjnej. Nazwa to skrót od japońskich słów: obraz („e”), pisać („mo”) oraz znak („ji”). Kurita inspirował się mangą, sztuką japońskiej opowieści obrazkowej, japońskiego komiksu. Oryginalny zestaw pierwszych emoji został w 2016 roku włączony do kolekcji Museum of the Modern Art w Nowym Jorku, z komentarzem, że jest to 176 małych arcydzieł projektowania (Durawa, 2020, s. 53). Na Rycinie 3 ukazany został zestaw pierwszych piktogramów Kuriaty (Majchrzak, 2018).

O znaczeniu emoji we współczesnym życiu świadczy wiele wydarzeń społecznych. Oprócz powołania i działania Podkomitetu Konsorcjum Emoji, ważną rolę odgrywa emojiopedia (Rycina 4), czyli nieoficjalna encyklopedia emoji, gdzie w 19 językach przeczytać można o nowinkach i ciekawostkach ze świata emoji. Emojiopedia nie posiada tłumaczenia na język polski.

Rycina 3. Zestaw pierwszych emoji zaprojektowanych przez Shigetaka Kurita

Źródło: Majchrzak (2018). <https://mobirank.pl/2018/05/01/kolekcja-176-oryginalnych-emoji-w-jednej-ksiazce/>

Rycina 4. Strona startowa emojipedii

Źródło: <https://emojipedia.org/>

Inną, konkurencyjną stroną internetową zajmującą się emoji, jest stworzona przez chińskich programistów strona emojiall (<https://www.emojiall.com/>). Ta strona posiada polską wersję językową (<https://www.emojiall.com/pl>). Można znaleźć tu wyjaśnienie znaczeń wszystkich znaków, różne rankingi i statystyki, blog poświęcony tematyce emoji, a także tłumaczenie emoji, gdzie polskie wyrazy tłumaczy się na piktogramy.

Dowodem „zemojienia” (Wiśniewski, 2021, s. 70) społeczeństwa jest też ustanowienie święta emoji – ojciec emojipedii, Jeremy Burger, zainicjował w 2014 roku Światowy Dzień Emoji, który obchodzony jest 14 lipca (Kołodziejczyk, 2019).

W 2010 roku Fred Beneson wydał drukiem przekład na kod emoji klasyki Hermana Melville’a. Emoji Dick powstał jako efekt pracy wielu anonimowych twórców na platformie crowdsourcingowej Amazon Mechanical Turk. Podczas prac nad przekładem najpierw tłumaczono fragmenty *Moby Dicka*, a potem w drodze głosowania wybierano najlepsze przekłady (Majdzik, 2018, s. 129). W listopadzie 2017 roku nakładem tokańskiego wydawnictwa Apice Libri ukazał się nowy przekład *Pinokia* Carla Collodiego na język emoji. Przekład powstał pierwotnie jako projekt naukowy, a jego autorami są włoscy językoznawcy: Francesca Chiusaroli, Johanna Monti i Federico Sangati (Majdzik, 2018, s. 126).

O emoji w 2017 roku nakręcono film – *Emoji The Movie*, który stał się żłą złotą dla twórców (Rychcik, 2020).

W sieci znaleźć można także „poezję” emoji, tłumaczenie poezji na emoji, na przykład poezji Emily Dickinson (Majdzik, 2018, s. 128–129). Te małe piktogramy wykorzystuje się do tworzenia dzieł sztuki (Tulibacka, 2016). Rycina 5 przedstawia portret stworzony przez Yung Jake, który od 2015 roku wykonuje Emoji Portraits.

Rycina 5. Portret Rihanny stworzony przez Yung Jake

Źródło: Tulibacka (2016). <https://grafmag.pl/artykuly/od-emojikon-do-emoji-historia-i-wykorzystanie-w-reklamie>

Trzeba rozróżnić, że emoji to coś innego niż emotikon. Emotikony są nieco starsze. Ich nazwa pochodzi od angielskiego *emoticon* i jest to połączenie dwóch słów: emocji (ang. *emotion*) i ikonki (ang. *icon*). Emotikony to zestawy znaków i symboli, które mają na celu udawać ludzką twarz i towarzyszące jej emocje. Pierwszy emotikon użył w 1982 roku amerykański naukowiec – Scott Fahlam (Rychcik, 2020). Była to jego reakcja na dość infantylny żart współpracowników, którzy rozpuścili plotkę, jakoby w jednej z wind ktoś nieopatrznie rozlał trującą rtęć. Przeżerażeni pracownicy omijali windę szerokim łukiem i byli zmuszeni biegać po schodach wielopiętrowego budynku. Fahlam zaapelował, aby w przyszłości zadbać o to, by łatwiej można było odróżnić żart od faktów. Wysłał do pracowników Uniwersytetu, jak się później okazało – rewolucyjną wiadomość z prośbą o oznaczanie żartów symbolem :-), a :-(wiadomości faktycznie smutnych (Moneta, 2017).

Emotikony zostały szybko wyparte przez kolorowe i bardziej precyzyjne emoji, choć nie zostały całkowicie zapomniane i bywają stosowane, najczęściej przez osoby ze starszego pokolenia.

Metoda badań

Podstawą prezentowanych wyników badań był zwiad badawczy (Nowak, 1985, s. 58–61), który został przeprowadzony w 2022 roku.

Jego celem było poszukiwanie odpowiedzi na pytania:

1. Jak szeroki jest zakres stosowania przez nauczycieli emoji i emotikonów?
2. Na jakie kategorie można podzielić wykorzystywanie emoji w celach edukacyjnych?
3. Jaki jest cel stosowania ich w klasie szkolnej?
4. Co uczniowie sądzą o wykorzystywaniu emoji i emotikonów przez nauczycieli?
5. Jak rodzice oceniają stosowanie emoji i emotikonów w szkole?

Technikami zastosowanymi w zwiadzie badawczym były: analiza źródeł internetowych, analiza zeszytów lekcyjnych do klasy I–III, rozmowy z uczniami (szkoły podstawowej, szkoły średniej), rozmowy z rodzicami, rozmowy z nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej. Rozmowy prowadzone były z mieszkańcami Kielc (uczniami, rodzicami i nauczycielami).

Analiza źródeł internetowych polegała na odszukaniu stron internetowych poświęconych emoji i emotikonom (za pomocą wyszukiwarki internetowej Google) oraz przeanalizowaniu ich pod kątem wykorzystywania piktogramów

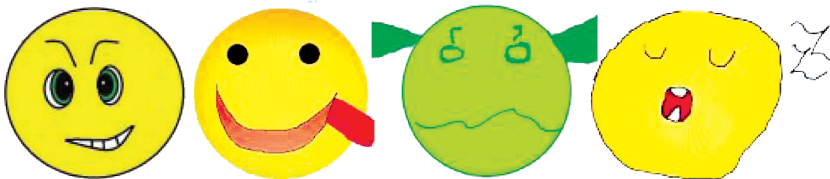
w klasie szkolnej dla celów edukacyjnych. Rozmowy przeprowadzono z 10 uczniami edukacji wczesnoszkolnej, 6 uczniami starszych klas szkoły podstawowej (z klasy V, VI i VIII) oraz z 6 uczniami szkół średnich. Badanych uczniów zapytano o stosowanie emoji i emotikonów przez ich nauczycieli i przeanalizowano zeszyty szkolne tylko tych uczniów, którzy zadeklarowali, że ich nauczyciele wykorzystują emoji i/lub emotikony na lekcjach. W rezultacie analizie zostało poddanych 10 zeszytów (tylko uczniów edukacji wczesnoszkolnej).

W ramach zwiadu badawczego przeprowadzono rozmowy z 5 rodzicami uczniów edukacji wczesnoszkolnej.

Wyniki zwiadu badawczego

Analiza stron internetowych poświęconych emoji i emotikonom pokazała, że wielu nauczycieli wykorzystuje emoji i emotikony do pracy z uczniami i dzieli się spostrzeżeniami, przykładami ich stosowania na blogach, stronach szkoły czy platformach innych instytucji edukacyjnych lub w artykułach zamieszczanych w Internecie. Emoji i emotikony bywają stosowane jako zadanie edukacyjne lub element zadania.

Prostym zadaniem edukacyjnym może być samodzielne wykonanie emoji przez uczniów. Efekty takich prac zamieściła Dorota Markowska na stronie internetowej SP nr 24 w Rzeszowie (Rycina 6).

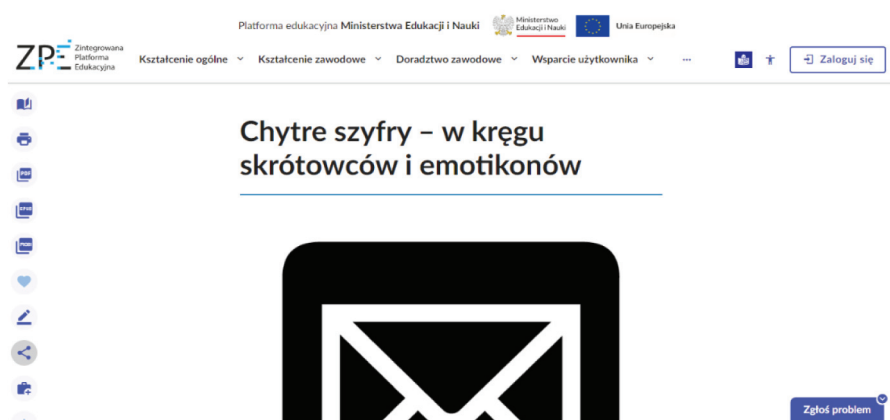

Rycina 6. Emoji wykonane przez uczniów

Źródło: sp24.rzeszow.pl/2020/12/12/projektujemy-emotikony-w-klasie-1a/

Innym przykładem wykorzystywania emoji w klasie, którym podzieliła się Jolanta Okuniewska, jest zadanie polegające na zastosowaniu piktogramów do przygotowania ilustracji, które posłużą dzieciom do opowiadania ustnego jakiejś wymyślonej historyjki. Po takich ćwiczeniach dzieci gromadzą słownictwo, omawiają zasady pisania opowiadania. Dzięki temu można kształtować u dzieci wiele kompetencji, na przykład sprawne posługiwanie się językiem ojczystym. Ćwiczenie można odwrócić. Uczniowie otrzymują zdania, które muszą zilustrować z wykorzystaniem emoji. Doskonałą umiejętnością cichego czytania ze zrozumieniem, ale też umiejętności ortograficzne, stylistyczne i gramatyczne (Okuniewska, 2019).

Zachętą do stosowania zadań edukacyjnych z emoji i emotikonami jest platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej „Chytre szyfry – w kręgu skrótowców i emotikonów” (Rycina 7).

Rycina 7. Strona startowa platformy edukacyjnej MEN *Chytre szyfry – w kręgu skrótowców i emotikonów*

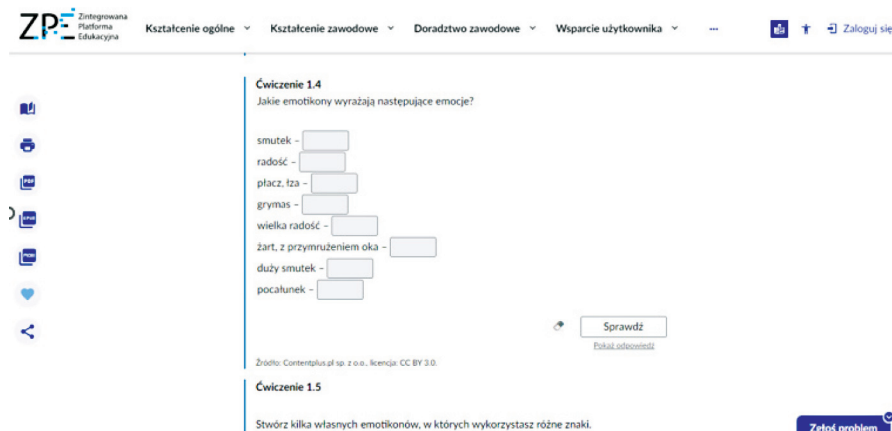
Źródło: platforma edukacyjna MEiN

Czytamy na niej, że:

Świat pędzi przed siebie. Wszyscy chcemy być pierwsi i orientować się w nowościach. W związku z tym niezwykle dynamicznie rozwija się technika, której zadaniem jest służyć ludziom. Jednocześnie mamy coraz mniej czasu, więc zależy nam na szybkim przepływie informacji, na samym przekazie, a nie na jego jakości. Język jest żywą materią i szybko reaguje na zmiany zachodzące w komunikowaniu się. Dla osób starszych język nowoczesnych mediów jest często niezrozumiały, wręcz zaszyfrowany, ale młodzi traktują go jak naturalny, obecny na co dzień w mejlach, SMS-ach, na Skypie czy wśród grupy znajomych grających w tę samą grę. Czy mamy do czynienia z szyframi, czy jest to nowoczesny e-język, którym jedni potrafią się doskonale porozumiewać, a drudzy mozolnie próbują go zrozumieć? (Platforma edukacyjna MEN).

Powyższy cytat jest zachętą do korzystania przez nauczycieli i pedagogów z nowoczesnych „szyfrów” w celu przybliżenia ich uczniom. Przykładowe ćwiczenie umieszczone na tej platformie zostało zaprezentowane na Rycinie 8.

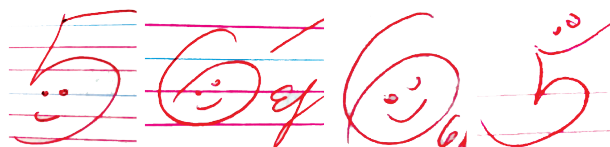
Funkcjonowanie takiej platformy jest wyraźnym sygnałem dla nauczycieli, aby włączali tego typu treści do zadań edukacyjnych.

Rycina 8. Zdjęcie strony platformy edukacyjnej MEN *Chytre szyfry* – w kręgu skrótowców i emotikonów z przykładowym ćwiczeniem

Źródło: gov.pl/a/chytre-szyfry---w-kręgu-skrutowcow-i-emotikonow/DAz4psa7p

Inne kategorie wykorzystywania emoji i emotikonów wyłoniła analiza zeszytów uczniowskich. Pokazała, że nauczyciele najczęściej wykorzystują te piktogramy i znaki jako element oceny, wzmacniając tym samym pozytywny jej odbiór. Rycina 9 prezentuje zdjęcia ocen z tzw. buźkami.

Rycina 9. Emoji i emotikony jako element oceny

Źródło: badania własne

Na Rycinie 10 pokazane zostały przykładowe zdjęcia ocen z emoji lub emotikonem, które są dodatkowym elementem do oceny i mają służyć wzmocnieniu pozytywnego odbioru danej oceny.

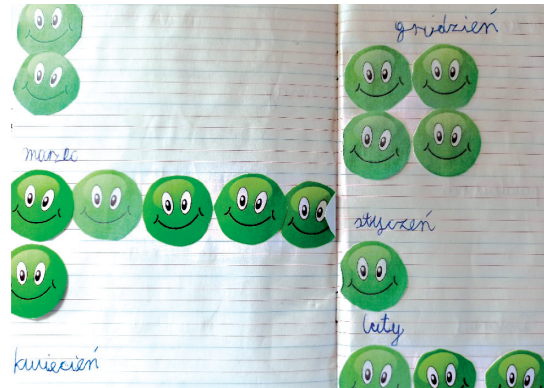

Rycina 10. Emoji i emotikony jako dodatek do oceny

Źródło: badania własne

Tego typu stawianie ocen jest bardzo popularne w edukacji wczesnoszkolnej, gdyż jak powiedziała jedna z nauczycielek, „szóstka z uśmiechem jest więcej warta niż szóstka bez uśmiechu”.

Inną kategorią zastosowania emoji i emotikonów jest ocenianie „buźkami”, zamiast tradycyjnych cyfr. Poniżej, na Rycinie 11 zamieszczone jest zdjęcie z zeszytu ucznia klasy III pokazujące oceny z zachowania – zielone uśmiechy świadczą o wzorowym zachowaniu ucznia.

Rycina 11. Fragment zeszytu, gdzie wklejane były oceny z zachowania z wykorzystaniem emoji

Źródło: badania własne

Z rozmów z nauczycielami i uczniami wynika, że jeśli uczeń nieodpowiednio się zachował, otrzymywał czerwoną, smutną buźkę. Pomarańczowe „poważne” emoji było ostrzeżeniem – uczeń mógł je dostać za „drobne wykroczenie poza reguły współżycia społecznego obowiązujące w klasie szkolnej”.

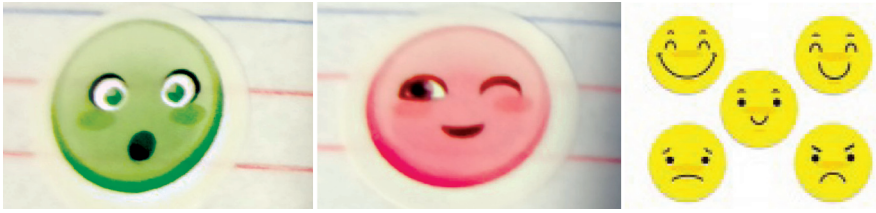
Emoji lub emotikonami oceniane są także postępy dydaktyczne uczniów, nie tylko zachowanie. Nauczyciele mogą do tego celu wykorzystywać specjalne pieczętki, które przybijają dzieciom w zeszytach, bądź na kartach pracy. Przykładowe pieczętki z emoji obrazuje Rycina 12.

Rycina 12. Pieczętki z emoji wykorzystywane przez nauczycieli

Źródło: positphotos.com/pl/vector/smiley-face-stamps-22558807.html

Oprócz pieczętek nauczyciele stosują też często naklejki z emoji, którymi oceniają uczniów (Rycina 13).

Rycina 13. Przykładowe naklejki z emoji

Źródło: badania własne

Zarówno rysunki własne nauczycieli, pieczętki czy naklejki są używane nie tylko jako ocena, ale także jako nagroda. Jak stwierdziła jedna z nauczycielek, „emoji są wdzięczne w użyciu, dzieci cieszą się z takiej nagrody”.

Inna nauczycielka uzasadniając wykorzystywanie tych piktogramów i znaków powiedziała: „Dzieciom jest bardzo miło, kiedy dodamy element emotikonu do oceny, czy emoji jako dodatkową nagrodę, na przykład w postaci naklejki czy pieczętki”.

Kolejna rozmówczyni stwierdziła: „Emoji i emotikony są symbolami stosowanymi w społeczeństwie, dlatego uczniowie także powinni mieć z nimi do czynienia w szkole”.

Większość dzieci i rodziców pozytywnie odnosi się do posługiwania się tymi piktogramami i znakami w klasie szkolnej. W rozmowach przeważały wypowiedzi typu:

Emoji ocieplają relacje w szkole, dzieci są zadowolone z każdej otrzymanej „bużki” (rodzic 8-letniej uczennicy).

Pani dawała nam bużki naklejki, bużki w ocenach. To fajne było (uczennica szkoły podstawowej, 10 lat)

Zdarzyły się także wypowiedzi niepochovalające stosowania emoji w szkole:

W trzeciej klasie pani nie używała buziek, bo moja szkoła to taka prawdziwa szkoła (uczennica szkoły podstawowej, 10 lat).

U nas w szkole na szczęście tego nie ma (rodzic 10-letniego ucznia szkoły podstawowej).

W zeszytach i wytworach szkolnych starszych uczniów szkoły podstawowej i szkoły średniej emoji i emotikonów nie znalazłam. Nauczyciele na tym etapie szkolnym rzadko je stosują, gdyż nie spotyka się to z uznaniem wśród

uczniów. Poniżej przedstawiam dwie przykładowe wypowiedzi uczniów szkół średnich na ten temat:

Nauczyciele wklejali buźki na ostatni slajd przy „dziękuję za uwagę” i było to cringe’owe (uczeń technikum, 16 lat).

Emoji używają „mamusie”, które chcą być młodzieżowe (uczennica LO, 17 lat).

Konkluzje

Przeprowadzony zwiad badawczy pokazał, że emoji i emotikony są szeroko stosowane przez nauczycieli w celach edukacyjnych. Głównie wykorzystywane są w pracy w edukacji wczesnoszkolnej, gdyż są wdzięcznie przyjmowane przez młodszych uczniów. Starsi uczniowie rezerwują piktogramy i znaki raczej dla swoich rówieśników, stopniowo odżegnują się od starszego pokolenia, do którego należą nauczyciele i podchodzą prześmiewczo do prób wprowadzania przez nauczycieli w klasach starszych tych elementów.

Rodzice w większości przyjmują ze zrozumieniem korzystanie przez nauczycieli z tych znaków w klasie szkolnej. Zdarzają się jednak tacy, którzy wszystko, co związane jest ze światem wirtualnym klasyfikują do „ciemnej strony” Internetu i asocjują wyłącznie z zagrożeniami.

Wykorzystywanie emoji i emotikonów przez nauczycieli można podzielić na następujące kategorie:

- jako zadanie edukacyjne lub element zadania,
- jako element oceny, wzmacniający pozytywny jej odbiór,
- jako „dodatek” do oceny, także wzmacniający pozytywny jej odbiór,
- jako odrębna ocena, na przykład za wykonanie zadania lub ocena zachowania,
- jako nagroda za wykonanie zadania i/lub element motywacyjny.

Warto zwrócić uwagę, iż emoji i emotikony używane są przeważnie jako inny, alternatywny sposób wyrażenia ocen, a nauczyciele tym samym wpisują się w tradycyjne myślenie o ocenianiu, czyli w behawioralną koncepcję kształcenia.

Mimo wszystko jednak warto je stosować, gdyż może to służyć przeniknięciu pedagogów do świata uczniowskiego. Znaki te kojarzone są z „modą”, „nowością”, „byciem na czasie”, raczej z młodszym pokoleniem. Dlatego posługiwanie się czymś charakterystycznym dla tego pokolenia może być próbą dotarcia do dzieci i młodzieży. Nauczyciele wykorzystując elementy charakterystyczne dla świata uczniowskiego chcą znaleźć porozumienie z nimi,

bądź zacieśnić wzajemne więzi. Może to być też próba nawiązania relacji lub poprawa tych relacji. Ale, z uwagi na trwałą, wyraźnie zaznaczoną obecność emoji i emotikonów w życiu społecznym, wykorzystywanie ich przez nauczycieli może być motywowane wprowadzeniem uczniów w wiksławiat. Kwestia ta pozostaje otwarta.

Niemniej, niezależnie od intencji stosowania, warto zachęcić nauczycieli, pedagogów, wychowawców do poszukiwania innych, szerszych możliwości wykorzystywania tych piktogramów i znaków w celach edukacyjnych.

BIBLIOGRAFIA

- Broni, K. (2022). *What's New in Unicode 15.0*. 13.09.2022. <https://blog.emojipedia.org/whats-new-in-unicode-15-0/>
- Daniel, J. (2022). *The Most Frequently Used Emoji of 2021*. <https://home.unicode.org/emoji/emoji-frequency/>
- Durawa, T.P. (2020). Emotki i buźki – graficzne formy komunikatów. *Kwartalnik Chemiczny – Prawo i Wiedza*, 4, 52–53.
- Kołodziejczyk, M. (2019). *Światowy Dzień Emoji*. <https://wiadomosci.wp.pl/swiatowy-dzien-emoji-17-lipca-2019-z-okazji-swiet-emoji-google-i-apple-pokazaly-dzis-nowe-emotki-zobacz-kto-ustanowil-to-swieto-6403539660752513a>
- Majchrzak, Ł. (2018). *Kolekcja 176 oryginalnych Emoji w jednej książce*. <https://mobirank.pl/2018/05/01/kolekcja-176-oryginalnych-emoji-w-jednej-ksiazce/>
- Majdzik, K. (2018). Pinocchio in Emojitaliano. Przekład eksperymentalny w kulturze zwrotu wizualnego i performatywnego. *Przekłady Literatur Słowiańskich*, 9(1), 125–146.
- Moneta, M. (2017). *Historia emotikonów – kto pierwszy uśmiechnął się w Internecie?* Questus Blog, 20.07.2017. <https://questus.pl/blog/historia-emotikonow/>
- Nowak, S. (1985). *Metodologia badań społecznych*. PWN.
- Okuniewska, J. (2019). *Emotki w klasie*. 17.11.2019. <https://www.superbelfrzy.edu.pl/glowna/emotki-w-klasie/>
- Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej „Chytre szyfry – w kręgu skrótów i emotikonów”. <https://zpe.gov.pl/a/chytre-szyfry--w-kregu-skrotowcow-i-emotikonow/DAz4psa7p>
- Rychcik, M. (2020). *Krótką historią emotikonów (i dlaczego nie powinniśmy ich mylić z emoji)*. 18.09.2020. https://londynek.net/czytelnia/article?jdnews_id=4620649
- Tulibacka, A. (2016). *Od emotikon do emoji. Historia i wykorzystanie w reklamie*. 10.11.2016. <https://grafmag.pl/artykuly/od-emotikon-do-emoji-historia-i-wykorzystanie-w-reklamie>
- Wiśniewski, M.R. (2021). *Zabójcze aplikacje. Jak smartfony zmieniły nasz świat*. Wydawnictwo Czarne.

SUMMARY

The Use of Emojis and Emoticons by Teachers – as a Link with the World of Students (?)

The article concerns the use of emojis and emoticons by teachers in the classroom and was written to draw attention to the educational use of these signs and symbols and to encourage wider possibilities of using them in education.

In the first part of the text, considerations will be presented on the importance of emojis and emoticons in modern communication and the origins of the appearance of these characters in our society.

In the second part, the results of a research survey conducted among teachers and students at Kielce schools and their parents in 2022 will be presented. An element of the research reconnaissance was also the analysis of websites devoted to emojis and emoticons used in the school classroom.

In the last part of the article, conclusions will be presented that teachers most often use emojis and emoticons for educational tasks, as an element of assessment, as an “addition” to the assessment, as a separate assessment and a reward for completing the task and or a motivational element. Emojis and emoticons are mainly used in early childhood education, as they are positively received by younger students. Older students reserve these symbols rather for their peers, gradually distance themselves from the older generation (to which the teachers belong) and mock attempts by teachers to introduce these elements in the older classes. Parents mostly understand the use of these signs by teachers in the classroom. However, there are those who criticize the possibility of their use in schools.

KEY WORDS: use of emojis and emoticons, teachers, students